

*Statsadvokatene i
Politimesteren i*

Håndhevelse av brudd på valutalovgivningen

Norges Bank har den 5. juni 1991 fastsatt nye retningslinjer for bankens strafferettslige behandling av saker om valutaovertridelser. Retningslinjene, som er vedlagt dette rundskriv, gjelder bankens anmeldelsespraksis og samarbeidet mellom Norges Bank og påtalemyndigheten.

Regler for Norges Banks anmeldelser av valutaovertridelser er inntatt i retningslinjenes pkt. I og II. Reglene er rent interne for Norges Bank og får ikke betydning for påtalemyndighetens behandling av valutaovertridelser som er tatt under behandling av politiet uten anmeldelse fra Norges Bank. Det vises i denne sammenheng likevel til bestemmelsen i påtaleinstruksen § 7-3 annet ledd. En anmeldelse fra Norges Bank kan heller ikke uten videre henlegges selv om banken senere gjør gjeldende at vilkårene for å unnlate anmeldelse etter retningslinjene egentlig var oppfylt eller nå er oppfylt.

Reglene om samarbeidet mellom Norges Bank og påtalemyndigheten er inntatt i retningslinjenes pkt. III. Disse regler er forpliktende for påtalemyndigheten. Når etterforskningen er ferdig, skal politiet derfor forelegge valutasakene for Norges Bank til uttalelse før endelig påtalevedtak treffes. Dette gjelder selv om saken ikke er innledet etter anmeldelse fra Norges Bank.

De rutiner som skal følges ved behandlingen av valutasaker, binder på ingen måte påtalemyndigheten ved selve avgjørelsen av spørsmålet om når og på hvilken måte etterforskning bør innledes, av tiltalespørsmålet eller av spørsmålet om bruk av rettsmidler. Her som ellers må politiet foreta en selvstendig vurdering av disse spørsmål.¹

Under henvisning til påtaleinstruksen § 35-10 annet ledd bestemmer riksadvokaten at Den sentrale enhet for etterforskning og påtale av økonomisk kriminalitet og miljøkriminalitet (ØKOKRIM) skal underrettes om alle saker hvor det innledes etterforskning om overtrivelse av valutalovgivningen, og sendes kopi av avgjørelsen av tiltalespørsmålet.

¹ Jfr. også rundskriv av 23. oktober 1952 (Del II - nr. 9/1952) og av 15. oktober 1975 (Del II - nr. 5/1975)

Med dette rundskriv oppheves Rundskriv fra Riksadvokaten av 8. mars 1979².

284

Georg Fr. Rieber-Mohn

Tor-Geir Myhrer
førstestatsadvokat

² Del II – nr.1/1979: Håndhevelse av brudd på valutalovgivningen.

285

**Retningslinjer for hvilke
valutaovertrædelser Norges Bank kan unnlata å
anmelde til påtalemyndigheten, og for Norges Banks
medvirkning under påtalemyndighetens
behandling av valutasaker**

I

1. I tilfeller der Norges Bank mener å ha avdekket overtrædelser av valutaloven, kan banken etter vurdering i det enkelte tilfellet unnlata å anmelde forholdet dersom overtrædelseren må anses som et bagatellmessig brudd på valutabestemmelsene, forholdet er brakt eller bringes til opphør og omstendighetene ikke gir grunn til å tro at overtrædelseren vil bli gjentatt.
Selv om vilkårere i første ledd ikke er til stede kan Norges Bank unnlata å anmelde dersom det ulovlige forhold søkes brakt til opphør gjennom pålegg om tvangsmulkt etter valutareguleringslovens § 7, siste ledd. Dersom tvangsmulkten ikke fører fram, skal saken politianmeldes.
2. Overtrædelser som nevnt under 1 skal likevel anmeldes dersom
 - a) det i forbindelse med valutaovertrædelseren oppstår mistanke om brudd på skatte-, toll- eller avgiftslovgivningen.
 - b) det tidligere er fastslått at vedkommende har overtrådt valutareguleringsbestemmelsene. Etter omstendighetene kan det ses bort ifra bagatellmessige overtrædelser eller overtrædelser som ligger tilbake i tid.
 - c) det bevisst er gitt gale eller ufullstendige opplysninger til valutamyndighetene.

II

Juridisk kontor i Norges Bank inngir politianmeldelse på grunnlag av et notat fra saksbehandlerne med bilag. I notatet skal redegjøres for:

1. Sakens fakta og sakens behandling hittil, (Bilagene skal inneholde korrespondanse i saken).
2. Hvilke bestemmelser som er overtrådt.
3. Den forvaltningsmessige lisenpraksis på området.
4. Opplysninger om eventuelle straffeskjerpende (overlegg, eventuell økonomisk gevinst) og formildende omstendigheter ved overtrædelserne (alder, sykdom, ukjent med bestemmelsene).

5. Hvor alvorlig en ser på overtredelser av den karakter som er avdekket.

III

I valutasaker vil påtalemyndigheten etter ferdig etterforskning gi Norges Bank anledning til å uttale seg før endelig avgjørelse i saken treffes. Norges Bank bør i særlig grad uttale seg om:

- a) forståelsen av valutalov og valutaforskrifter samt den forvaltningsmessige lisenspraksis på området,
- b) overtredelsen er av en slik art at valutamyndighetenes muligheter for å fremme formålet med bestemmelsene svekkes, og om overtredelsen eventuelt ville blitt anmeldt til påtalemyndigheten dersom Norges Bank fra først av hadde hatt kjennskap til overtredelsen,
- c) i hvilken grad inndragning etter straffeloven bør finne sted.

I valutasaker som er brakt inn for domstolene, vil påtalemyndigheten underrette Norges Bank om avgjørelser som treffes av retten og gi banken anledning til å uttale seg om eventuell anke, fornyet behandling eller kjæremål. Underretning vil bli gitt snarest mulig og vil være ledsaget med utskrift av rettsboken.

På tilsvarende måte vil påtalemyndigheten underrette Norges Bank om valutasaker som er avgjort gjennom vedtatt forelegg og opplyse hvilken reaksjon saken ble avsluttet med.